

Viðmerking:

Trupulleikarnir við barnaansingini í Havn einaferð enn

Í *Sosíalinum* 9. juli ger Felagið fyri foreldur at smábørnum í Havn enn einaferð greitt, at eftir felagsins áskoðan, so er skipanin við kontantstuðli til foreldur at børnum millum 1/2 og 1 ár ikki rætti máttin at loysa ansingartørvin uppá

Í sama blaði ger Katrin Dahl viðmerkingar til stöðuna hjá Foreldrafelagnum. Katrin Dahl sigur:

1. Foreldrafelagið starir seg blindan uppá, at børn skulu verða ansað í barnagarði, felagið hugsar bert um at byggja og byggja, og tað er dyrt at reka barnagarðar
2. Foreldrafelagið gloymir, at vit eiga og hava ábyrgd av okkara børnum
3. Onnur foreldur, sum ikki eru limir í nøkrum felag og sum ikki rópa upp, ynskja at verða heima hjá sínum børnum
4. At einasta alternativa loysnin, sum hevur verið frammi er at útgjalda kontantgjald
5. Fleiri vøggustovur og barnagarðar vilja ikki taka børn inn, fyrr enn tey eru 9-10 mánaðir
6. At kontantstuðulin gevur foreldrum møguleikan at taka eldri børn heim eina tíð
7. Kontantstuðulin er ætlaður mammum, sum arbeida á flakavirki, sum eru heimahjálpar og hava annað tungt arbeiði
8. Ongar treytir verða settar teimum foreldrum, sum fáa kontantgjald, um at tey skulu vera til arbeiðis, tí ongar treytir verða settar teimum, sum fáa kommunalt ansingarlóss, tí tað er trupult og kostnaðarmikið at hava eftirlit
9. Kontantgjaldið skal vera eitt tilboð, sum foreldur kunnu søkja um
10. Vit eiga at arbeida fram ímóti, at foreldur fáa kontantstuðul til børnini eru tvey ár, og so tryggja teimum ansingarlóss aftaná.

Ad. 1. Foreldrafelagið gongur inn fyri at tann peningur, sum verður settur av til barnaansing kemur flest børnum til gagns. Verður peningurin brúktur til at byggja ella at leiga hølir til barnagarð, so kemur tað børnum til góðar yvir fleiri ár. Harafturat fær kommunan skattaintøku frá foreldrum, sum sleppa til arbeiðis og frá starvsfólki á barnagarðinum.

Tað er ikki rætt, at Foreldrafelagið starir seg blindan uppá, at børnini skulu ansast í barnagarði. Nógv børn verða ansað hjá dagrøktarmammum og hava tað sera gott har. Kommunan kann bara seta fleiri dagrøktarmammur, tað hava vit einki ímóti. Men tað vísir seg ikki at vera lætt at fáa nokk av dagrøktarmammum. Hvi er tað? Jú stöðan er tann, at dagrøktarmammurnar hava ein langan og strævan arbeiðsdag, børnini, sum eru í dagrøkt eru ofta litil (vøggustovubørn) og dagrøktarmammurnar hava í minsta lagi 5 børn. Tað kemur fyri at dagrøktarmammur hava 6-8 børn, tá onkur er sjúkurl ella sigur upp. Um arbeiðið verður við at betra um arbeiðsumstøðurnar hjá dagrøktarmammum kann hugast, at fleiri ynskja at gerast dagrøktarmammur, og at tær dagrøktarmammur, sum eru í skipanini, stöðast betri.

Ad. 2. Tað er ikki rætt, Katrin. Foreldrafelagið varð stovnað, tí foreldur vóru/eru í stórar neyð, tí tey fáa ikki børnini ansað. **Foreldrafelagið varð stovnað**, tí foreldur ásaðnaðu, at tey máttu taka seg saman og stuðla hvørjum øðrum í at minna

kommununa á sínar skyldur á barnaansingarlóssum. Hvussu ofta hava foreldur og einstaklingar ikki skrivað og ringt til kommununa við vón um, at tað fór at hjálpa teimum at fáa eitt ansingarlóss? Hvussu ofta hava foreldur vent sær til kommununa og víst á alternativar loysnir? Nei, foreldrini hava ikki gloymt sína ábyrgd, men tað er tað kanska onkur annar, sum hevur!

Ad. 3. Foreldur, sum ikki hava akuttan tørv á ansingarlóssi, hava heldur ikki tørv á at vera limir í Foreldrafelagnum, tí felagið arbeiðir ikki fyri teirra áhuga-

málum. Tað, sum Foreldrafelagið vísir á er, at kommunan letur kontantgjald uttan at seta treytir til foreldrini um, at tey skulu vera til arbeiðis. Tað sigur okkum, at kommunan arbeiðir ikki fyri at loysa akuttan tørv á ansingarlóssum í kommununi, men prioriterar at pleyga nakrar veljarar, sum frammanundan hava ráð til at vera heima hjá sínum børnum. Eftir sita tey við akuttum ansingartørvi uttan nakað tilboð um ansing. Hesi foreldur fáa sær gøtu í húsinu ella eina »svarta« dagrøktarmammu. Arbeida hvønn dag og gjalda skatt til at fígga kontantgjald til foreldur, sum ikki hava akuttan tørv á ansingarlóssi.

Ad. 4. Tað hava verið onnur uppskot frammi um alternativar loysnir, men ongi hava vunnið frama. Bæði Foreldrafelagið og onnur hava víst á loysnir, men kommunan hevur ikki gjørt nakað við hesar loysnir.

Ad. 5. Kann ein kommunalur stovnur taka sær rættin til at skilja fmillum, hvørjum borgarum hann vil veita eina tænaðu ella ikki. Tað ljóðar lógið, at vøggustovurnar kunnu nokta at taka børn inn, sum eru 6-10 mánaðir. Kommunan eigur og rekur stovnin, og bíðilistin verður umsitin av kommununi.

Í hesum sambandi hevði tað verið áhugavert at gjørt

eina kanning, sum m.a. kundi útgreina:

- hvussu stórir partur av vøggustovubørnunum eru sjúk í heilum
- hvussu nógvur sjúkragðar hava hesi børn.

Ad. 6. Foreldur, sum fáa kontantstuðul, taka ikki eldri børn úr ansingarskipanini, um tey fáa kontantstuðul til eitt minni barn. Gera tey tað, missa tey ansingarlóssið og mugu stilla seg á bíðilistan. Trúligt er, at foreldrini hava stórru børnini meira heima og hugna sær saman við teimum - alt gott um tað. Ansingarlóssið, sum hetta barnið ikki hevur tørv á í nakrar mánaðar, verður ikki brúkt. Foreldrini, kommunan og landskassin gjalda fyri ansingarlóssið, sum eingin fær gagn av.

Ad. 7. Høvdur kommunan ella Katrin Dahl gjørt nakra kanning, sum vísir, at flestu mammur, sum arbeida á flakavirki, eru heimahjálpar ella hava annað tungt arbeiði, tættari fáa langt farið enn aðrar mammur? Hava hesir arbeiðsgevarar minni brúk fyri sínari arbeiðsmegi enn aðrir? Um so er, kundi vit hugsa okkum at sæð úrlitið av hesi kanning.

Okkum kunnugt, so hava arbeiðsgevarar í fiskaiðnaðinum í fleiri ár klagast um, at teimum manglar arbeiðsfólk.

Ad. 8. Tað er upp til kommununa, at settar verða treytir til tey, sum fáa børn síni ansað í kommunalu skipanini. Veruleikin er tann, at upptøktreytirnar til skipanina eru gjørdar í 1985 og ongantíð endurskoðaðar. Millum foreldur er sera stór ónøgd, tí upptøkan av børnum í ansingarskipanini ikki er til at gjøgnumskoða. Foreldrafelagið hevur bjóðað seg fram at luttaka í arbeiðinum at endurskoða upptøktreytirnar.

Ad. 9 og 10. Hetta ljóðar gott, Katrin. Foreldrafelagið kann gott taka undir við einari slíkari skipan. Men hvat undirbyggir hetta? Hvi vera t.d. 1/2 árs gomul børn tikið inn á stovn fram um tey 3 ára gomlu. Kommunan kann avgera nær børnini koma inn í skipanina. Um kommunan gongur beint eftir bíðilistanum koma í hvussu so er eingi børn inn í skipanina, sum eru yngri enn 1 1/2-2 ár.

Kommunan hevur fyri fáum árum síðani gjørt eina 10 ára ætlan fyri barnaansingarlóssi. Longu eitt ella tvey ár eftir at ætlanin varð gjørd, óktist bíðilistin, sjálvt um kommunan útvegaði ansingarlóss eftir ætlanini. Henda ætlan kann tí ikki brúkast, og kommunan er noydd til at gera eina aðra. Hetta arbeiði eigur at vera gjørt sum skjótast.

Tórshavn 22. september
Elin Olsen, formaður

